

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/163/2018
Identifikačné číslo spisu: 5017200428
Dátum vydania rozhodnutia: 27.11.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5017200428.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Y. J., B. XX. K. XXXX, X. P. T., B. Č.. XXXX/XX, proti žalovanému: Generálne riaditeľstvo Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Šagátova č. 1, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia z 12. júna 2000, Číslo: GR ZVJS-11701/30-2000 a z 13. júna 2000, Číslo: GR ZVJS-11701/30-2000, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 10. októbra 2018, č.k. 27Sa/15/2017-89 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu z a m i e t a.

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

O d ô v o d n e n i e

I.

1. Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 10. októbra 2018, č.k. 27Sa/15/2017-89 odmietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu (Generálne riaditeľstvo Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky) z 12. júna 2000, Číslo: GR ZVJS-11701/30-2000 a tiež rozhodnutia totožného správneho orgánu z 13. júna 2000, Číslo: GR ZVJS-11701/30-2000. Rozhodnutím z 12. júna 2000 bola žalobcovi podľa § 212 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 73/1998 Z.z.“) počnúc dňom 01. júla 2000 zastavená výplata výsluhového príspevku. Rozhodnutím z 13. júna 2000 rozhodol správny orgán podľa § 132 a § 133 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov tak, že žalobcovi patrí od 13. marca 2000 starobný dôchodok v sume 3.742,-Sk mesačne, zvýšenie podľa zákona č. 107/1999 Z.z. v sume 4.056,-Sk mesačne, spolu v sume 7.798,-Sk mesačne, maximalizácia celkom mesačne 7.154,-Sk.

2. Vo vzťahu k rozhodnutiu z 13. júna 2000 dôvod odmietnutia žaloby podľa krajského súdu spočíval v tom, že o tej istej veci už bolo správnym súdom právoplatne rozhodnuté. V tejto súvislosti konštatoval, že cieľom žalobcom podanej žaloby bola snaha o preskúmanie rozhodnutia žalovaného o nepriznaní prídavku ku starobnému dôchodku, na ktorý má podľa jeho názoru zákonný nárok. Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo 14. apríla 2016, č.k. 1S/6/2015-41 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania a následne i zrušenia rozhodnutia ministra spravodlivosti Slovenskej republiky z 26. septembra 2014, č. 42997/2014-23, ktorým potvrdil prvostupňové rozhodnutie z 01. júla 2014, ktorým mu nebol priznaný prídavok k starobnému dôchodku. Rozhodnutím z 01. júla 2014 nebol žalobcovi priznaný prídavok k starobnému dôchodku k 13. marcu 2000 na tom skutkovom základe, že žalobca neukončil služobný pomer za účinnosti zákona č. 73/1998 Z.z. účinného od 01. apríla 1998 do 30. júna 2002, ale za účinnosti zákona č. 410/1991 Zb., ktorý neobsahoval ustanovenia o prídavku k dôchodku a žalobca nesplnil ani podmienky stanovené v prechodných ustanovenia zákona č. 73/1998 Z.z. Nároky vzniknuté žalobcovi zo služobného pomeru do dňa účinnosti zákona č. 73/1998 Z.z. sa posudzujú podľa dovtedajších predpisov, t.j. podľa zákona č. 410/1991 Zb. (§ 273, § 284 ods. 5 zákona č. 73/1998 Z.z.). Krajský súd dospel k záveru, že rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo 14. apríla 2016, č.k. 1S/6/2015-41 ako aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu odvolacieho v konaní vedenom pod sp. zn. 10Sžso/22/2016 bolo nepriamo rozhodnuté aj o rozhodnutí žalovaného (z 13. júna 2000, GR ZVJS-11701/30-2000).

3. Vo vzťahu k rozhodnutiu z 12. júna 2000, ktorým žalovaný zastavil žalobcovi výplatu príspevku za službu (respektíve výsluhového príspevku) dňom 01. júla 2000 uviedol, že predmetné rozhodnutie obsahuje poučenie o odvolaní a tiež lehotu pre podanie odvolania v trvaní 15 dní od doručenia rozhodnutia. Proti uvedenému rozhodnutiu žalobca nepodal opravný prostriedok a rozhodnutie tak nadobudlo právoplatnosť po márnom uplynutí lehoty na podanie odvolania. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 06. júla 2000. Žalobca sa proti rozhodnutiu v stanovenej lehote neodvolal, teda nevyčerpal riadne opravné prostriedky, čo tvorí procesnú prekážku pre prieskum právoplatného rozhodnutia správnym súdom. Žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal protizákonnosť tohto rozhodnutia a svoj nárok uplatnil po viac ako 15 kalendárnych rokoch na správnom súde.

4. Vzhľadom na uvedené, krajský súd vo vzťahu k rozhodnutiu z 12. júna 2000 konštatoval nevyčerpanie riadnych opravných prostriedkov a vo vzťahu k rozhodnutiu z 13. júna 2000 vzhliadol dôvod na odmietnutie žaloby podľa § 98 ods. 1 písm. a/ zákona č. 162/2015 Z.z. (ďalej len „SSP“).

5. O trovách konania krajský súd rozhodol podľa § 170 písm. a/ SSP, podľa ktorého žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, ak bola žaloba odmietnutá.

II.

6. Proti uzneseniu krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

7. Namietal porušenie článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru na ochranu základných ľudských práv a slobôd, článok 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, nesprávny procesný postup, ktorým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, nesprávne právne posúdenie veci, nezákonné odmietnutie žaloby a odklon od záväzného právneho názoru vyslovenom v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky.

8. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 14. apríla 2016, č.k. 1S/6/2015-41 podľa ktorého v zmysle § 212 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, účinného k 13. marcu 2000 pri súbehu nároku na výsluhový príspevok podľa tohto zákona s nárokom na starobný dôchodok patrí oprávnenému podľa jeho voľby výsluhový príspevok alebo starobný dôchodok s prídavkom k dôchodku. Žalobcovej pozornosti teda uniklo, že podľa jeho voľby by mu patril výsluhový príspevok alebo starobný dôchodok s prídavkom k dôchodku. Žalobca by teda musel splniť dve základné podmienky v zmysle § 212 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. účinného od 01. apríla 1998 do 30. júna 2002, a to:

- i. podmienku nároku na prídavok k starobnému dôchodku podľa § 214 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z.
- ii. súbeh nároku na výsluhový príspevok s nárokom na starobný dôchodok.

Keďže od 13. marca 2000 mu bol (a mohol byť) priznaný len starobný dôchodok podľa § 132 a § 133 zákona č. 100/1988 Zb., tak potom nebol dôvod na pozastavenie vyplácania výsluhového príspevku, nakoľko § 132 a § 133 účinného v čase priznania starobného dôchodku nevyklúčovali poberanie starobného dôchodku podľa zákona č. 100/1988 Zb. s poberaním výsluhového príspevku podľa zákona č. 73/1998 Z.z. Uviedol, že už na základe tohto rozsudku mu malo byť obnovené vyplácanie výsluhového príspevku od 01. júla 2000. Keďže sa tak nestalo, tak podanou žalobou z 02. októbra 2017 sa domáhal obnovenia vyplácania výsluhového príspevku, ktoré mu bolo pozastavené rozhodnutím z 12. júna 2000, č. GR ZVJS-11701/30-2000, čoho dôkazom je to, že už v podanej žalobe navrhol zrušiť rozhodnutie z 12. júna 2000, v doplnení podania zo 14. mája 2018 (na základe výzvy súdu) sa domáhal práva na vyplácanie výsluhového dôchodku, ktoré bolo porušené rozhodnutím z 12. júna 2000 a tiež vo vyjadrení z 20. júla 2018 zaslanému súdu k vyjadreniu žalovaného uviedol, že žiada obnovenie vyplácania výsluhového dôchodku od 01. júla 2000, zastavené rozhodnutím z 12. júna 2000. To isté uviedol tiež vo vyjadrení z 27. augusta 2018. Z týchto dôvodov mal za to, že rozhodnutie krajského súdu podľa ktorého snahou žalobcu bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia o nepriznaní prídavku k starobnému dôchodku nezodpovedá skutočnosti. Domáhal sa obnovenia výplaty výsluhového príspevku a nie prídavku k starobnému dôchodku.

9. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného z 12. júna 2000 zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie, alebo rozhodnutie krajského súdu zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie.

III.

10. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu vyjadril podaním zo 14. novembra 2018, zaoberal sa vzťahom medzi poberaním starobného dôchodku a príspevku za službu. Dodal, že vo veci bolo rozhodnuté v roku 2000 a proti rozhodnutiu sa žalobca neodvolal; márne mu uplynula lehota na podanie žaloby.

11. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

IV.

12. Vyjadrenie ku kasačnej sťažnosti bolo žalobcovi doručené na vedomie dňa 12. decembra 2018.

V.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP), po zistení, že kasačnú sťažnosť podal včas účastník konania, bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu nie je dôvodná.

14. Predmetom kasačného konania v danej veci bolo uznesenie krajského súdu, ktorým súd odmietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 12. júna 2000, Číslo: GR ZVJS-11701/30-2000, ktorým bola žalobcovi zastavená výplata výsluhového príspevku a tiež rozhodnutia z 13. júna 2000, Číslo: GR ZVJS-11701/30-2000, ktorým bol žalobcovi priznaný od 13. marca 2000 starobný dôchodok v sume 3.742,-Sk mesačne, zvýšenie podľa zákona č. 107/1999 Z.z. v sume 4.056,-Sk mesačne, spolu v sume 7.798,-Sk mesačne, maximalizácia celkom mesačne 7.154,-Sk.

15. Dôvod odmietnutia žaloby zo strany krajského súdu bol založený jednak na zistení, že o tej istej veci už bolo správnym súdom právoplatne rozhodnuté (vo vzťahu k rozhodnutiu z 13. júna 2000) a jednak na tom, že žalobca proti ďalšiemu rozhodnutiu (z 12. júna 2000) nepodal opravný prostriedok a rozhodnutie tak nadobudlo právoplatnosť po márnom uplynutí lehoty na podanie odvolania. Rozhodnutie nadobudlo

právoplatnosť dňa 06. júla 2000. Žalobca sa proti rozhodnutiu v stanovenej lehote neodvolal, teda nevyčerpal riadne opravné prostriedky, čo tvorí procesnú prekážku pre prieskum právoplatného rozhodnutia správnym súdom. Žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal protizákonnosť tohto rozhodnutia a svoj nárok uplatnil po viac ako 15 kalendárnych rokoch na správnom súde.

16. Najvyšší súd z obsahu súdneho spisu zistil, že

- podaním z 02. októbra 2017 sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu (Generálne riaditeľstvo Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky) z 13. júna 2000, Číslo: GR ZVJS-11701/30-2000; týmto rozhodnutím správny orgán rozhodol podľa § 132 a § 133 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov tak, že žalobcovi patrí od 13. marca 2000 starobný dôchodok v sume 3.742,-Sk mesačne, zvýšenie podľa zákona č. 107/1999 Z.z. v sume 4.056,-Sk mesačne, spolu v sume 7.798,-Sk mesačne, maximalizácia celkom mesačne 7.154,-Sk; fotokópiu tohto rozhodnutia zároveň k predmetnej žalobe doložil vo forme prílohy (č. I. 4 súdneho spisu)

- krajský súd uznesením z 03. mája 2018, č.k. 27Sa/15/2017-29 vyzval žalobcu na doplnenie a upresnenie svojho podania (žaloby), a to predovšetkým, aby tento v lehote 15 dní odo dňa doručenia označil druh žaloby, napadnuté rozhodnutie, deň oznámenia napadnutého rozhodnutia, opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov, ak sa ich žalobca dovoľáva a žalobný návrh; zároveň krajský súd žalobcu poučil o následku neodstránenia väd žaloby vo vyššie naznačenom smere spočívajúcim v odmietnutí podania postupom podľa § 59 ods. 3 SSP

- žalobca podaním doručeným krajskému súdu zo 14. mája 2018 postupujúc vo svetle usmernenia plynúceho z príslušného uznesenia uviedol, že správnou žalobou z 02. októbra 2017 sa domáha cit.: „ [(...) ochrany svojho práva (práva na vyplácanie výsluhového dôchodku), ktoré bolo porušené rozhodnutím GR ZVJS zo dňa 12.6.2000, tým, že uvedeným rozhodnutím mi bolo zastavené vyplácanie nároku na ktorý mi vznikol zákonný nárok].“ Spresnil, že žalobou sa domáha preskúmania rozhodnutia z 12. júna 2000, Číslo: GR ZVJS-1171/30-2000 (fotokópiu tohto rozhodnutia žalobca doložil už k pôvodnej žalobe vo forme prílohy č. I. 8 súdneho spisu; pozn. súdu)

- žalobca vo vyjadrení z 20. júla 2018 adresovaným krajskému súdu (okrem iného) uviedol, že správnou žalobou z 02. októbra 2017 požiadal súd, aby posúdil aj zákonnosť rozhodnutia z 13. júna 2000, Číslo: GR ZVJS-11701/30-2000

- krajský súd následne uznesením z 10. októbra 2018, č.k. 27Sa/15/2017-89 žalobu ako nedôvodnú odmietol, a to z dôvodov uvedených vyššie.

17. Najvyšší súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že krajský súd postupoval správne, keď žalobu ako neprípustnú odmietol. Plne sa stotožňuje so závermi, ku ktorým dospel krajský súd a na tomto mieste na ne bez ďalšieho odkazuje.

18. Pre doplnenie však považuje najvyšší súd uviesť, že konanie v správnom súdnictve je prostriedkom ultima ratio, a teda ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov právnych vzťahov súdom, nastupuje až po zlyhaní všetkých zákonných prostriedkov nápravy v rámci správneho konania. Uvedené je zrejme z celej konštrukcie Správneho súdneho poriadku, keď zákon napríklad požaduje vyčerpanie žalobcovi prípustných opravných prostriedkov, vylučuje zo súdneho prieskumu rozhodnutia správnych orgánov predbežnej povahy a procesné rozhodnutia týkajúce sa vedenia konania, ale tiež upravuje možnosť súdu zrušiť aj rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy nižšieho stupňa, ktoré mu predchádzalo. Na tomto mieste teda možno uzatvoriť, že správne súdy preskúmajú až konečné rozhodnutie správnych orgánov - bez ohľadu na ich formu, pričom inými rozhodnutiami, respektíve postupmi správnych orgánov sa zaoberajú až v rámci preskúmania napadnutého konečného rozhodnutia. Správny súd teda v zásade preskúmava akýkoľvek akt správneho orgánu, po ktorého vydaní už nemôže nasledovať ďalšie konanie a ktorého vydanie môže ukrátiť na právach žalobcu, respektíve ktoré sa týka základných práv a slobôd žalobcu. V danej súvislosti treba poukázať na ústavnoprávne korene daného princípu, keď síce podstatou správneho súdnictva je ochrana základných práv a slobôd jednotlivca pred svojvôľou štátu a jeho výkonnej moci zverenej správnym orgánom, avšak tiež správny súd nesmie extenzívne poňatou preskúmovacou činnosťou zasahovať do právomoci moci výkonnej. Cieľom takejto úpravy teda bude predísť situácií, kedy by súdy vstupovali do potenciálne neskončených správnych konaní preskúmaním procesných rozhodnutí, čoho dôsledkom by

mohlo byť až narušenie trojdelenia moci.

19. Z obsahu dožiadaného administratívneho spisu žalovaného bolo zistené, že žalobca pred podaním žaloby nevyčerpal vo vzťahu k obom žalobou napadnutým rozhodnutiam riadne opravné prostriedky, i napriek tomu, že obe rozhodnutia obsahovali poučenie o možnosti podať voči nim odvolanie, a to v lehote 15 dní odo dňa ich doručenia cestou orgánu, ktorý ich vydal (Generálne riaditeľstvo Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky). Uvedené navyše potvrdil aj sám žalobca vo svojom vyjadrení z 20. júla 2018, doručeným krajskému súdu dňa z 24. júla 2018, keď dodal cit.: „ (...) podať opravný prostriedok proti rozhodnutiam je právo a nie povinnosť.“ Nevyčerpanie riadnych opravných prostriedkov v tomto prípade už samo o sebe zakladá samostatný dôvod na odmietnutie žaloby podľa § 98 ods. 1 písm. g/ v spojení s § 7 písm. a/ SSP.

20. Krajský súd tiež nepochybil, keď vo veci nenariadil pojednávanie, nakoľko vydal rozhodnutie výlučne charakteru procesného.

21. Z vyššie uvedených dôvodov, najvyšší súd kasačnú sťažnosť žalobcu postupom podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

22. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší súd tak, že žalobcovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, nárok na ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP) a žalovanému ich nepriznal, lebo nebola splnená podmienka výnimočnosti na jeho strane (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 veta druhá SSP).

23. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP v spojení s § 147 ods. 2 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.